

1 Algemene verkoopvoorwaarden Gramma nv

1.1 ALGEMENE BEPALINGEN

Deze algemene voorwaarden en beroepsgebruiken gelden voor al de offerten, werkopdrachten, overeenkomsten en leveringen van de totstandkoming, de inhoud en de nakoming ervan tussen de opdrachtgever en de opdrachtnemer, tenzij er in een uitdrukkelijke schriftelijke overeenkomst van wordt afgeweken.

Art. 1 — Opdrachtgever is wie de order geplaatst heeft, opdrachtnemer is wie aanvaard heeft de order uit te voeren.

Art. 2 — Alvorens adviezen, voorstellen en/of ontwerptekeningen aan de opdrachtgever overgemaakt worden, zal een voorschot betaald worden ter dekking van de studiekosten. Dit voorschot zal in mindering gebracht worden bij de uiteindelijke bestelling.

1.2 OFFERTEN

Art. 3 — Voor een offerteaanvraag waarop nadien geen bestelling volgt, kan een forfaitair bedrag van 13 EUR voor offertekosten aangerekend worden. De offerten van de opdrachtnemer zijn vrijblijvend en onder voorbehoud van verkoop of voldoende voorraad en van nazicht van de te reproduceren en/of de te zetten documenten.

Wanneer de lonen en/of de prijzen van de grondstoffen stijgen, worden de offerteprijzen herzien volgens de Febelgra-indexatieformule, die op eerste verzoek aan de opdrachtgever gezonden wordt. De offerten worden steeds opgesteld zonder vermelding van taksen, die steeds ten laste van de opdrachtgever vallen.

De prijzen vermeld op de offertes gelden enkel voor de omschreven bewerkingen of aangeboden diensten.

Wijzigingen aan de oorspronkelijke offertegegevens zullen worden verrekend.

Behoudens andersluidende overeenkomst bedraagt de geldigheidsduur van een offerte één maand voor de uitvoering van een opdracht binnen de drie maand.

Art. 4 — Bij samengestelde prijsopgaven bestaat geen verplichting tot levering van een gedeelte tegen een overeenkomstig gedeelte van de voor het geheel opgegeven prijs.

Art. 5 — Wanneer de opdrachtgever eenzelfde opdracht tegelijkertijd aan anderen dan deze opdrachtnemer wenst te verstrekken of de opdracht reeds eerder aan een ander heeft verstrekt, dient hij de opdrachtnemer, onder vermelding van de namen van deze anderen, hiervan op de hoogte te stellen.

1.3 **BESTELLINGEN**

Art. 6 — De opdrachtnemer zal zich inspannen de opdracht zorgvuldig en onafhankelijk uit te voeren, de belangen van de opdrachtgever naar beste weten te behartigen en te streven naar een voor de opdrachtgever bruikbaar resultaat. Voor zover noodzakelijk zal de opdrachtnemer de opdrachtgever op de hoogte houden van de voortgang van de werkzaamheden.

De opdrachtgever is gehouden al datgene te doen, wat redelijkerwijs nodig of wenselijk is om een tijdige en juiste levering door de opdrachtnemer mogelijk te maken, zulks in het bijzonder door het tijdig (laten) aanleveren van volledige, deugdelijke en duidelijke gegevens of materialen.

Art. 7 — Opdrachten dienen door de opdrachtgever schriftelijk te worden bevestigd. Indien de opdrachtgever dit nalaat, maar er desondanks mee instemt dat de opdrachtnemer een aanvang met het uitvoeren van de opdracht maakt, dan zal de inhoud van de offerte als overeengekomen gelden.

Art. 8 — Het overhandigen aan een opdrachtnemer van een model, kopij, magnetische band, diskette, of welke gegevensdrager dan ook, met verzoek, zonder uitdrukkelijk voorbehoud, een proef of ontwerp te leveren, brengt de verbintenis met zich aan deze opdrachtnemer de uitvoering van het werk toe te vertrouwen of hem voor de veroorzaakte kosten te vergoeden.

Art. 9 — Elke persoon of firma die een bestelling doet met verzoek deze aan derden in rekening te brengen, is persoonlijk verantwoordelijk voor de betaling ervan, zelfs indien de opdrachtnemer zich met deze wijze van factureren akkoord heeft verklaard, behalve in die gevallen waarin de derde de bestelbon heeft gecontrasigneerd.

Bestellingen gedaan door personen die algemeen erkend zijn als handelend in naam van en voor rekening van een firma, of derde persoon, zullen steeds aan deze laatste aangerekend worden.

De firma of derde persoon is gehouden tot de betaling tenzij zij de opdrachtnemer voorafgaandelijk schriftelijk heeft verwittigd dat bedoeld persoon niet meer voor haar rekening mag bestellen.

1.4 **REPRODUCTIERECHTEN EN VERMELDING VAN DE NAAM VAN DE OPDRACHTNEMER**

Art. 10 — De opdrachtgever die een ontwerp- en/of een druk- of reproductie-opdracht geeft wordt verondersteld als zijnde daartoe gerechtigd. Hij draagt gebeurlijk samen met zijn lastgevers en bij uitsluiting van de opdrachtnemer alle verantwoordelijkheid tegenover derden.

Art. 11 — Tenzij anders overeengekomen, behoort niet tot de opdracht het uitvoeren van onderzoek naar het bestaan van rechten, waaronder octrooirechten, merkrechten, tekening- of modelrechten, auteursrechten of portretrechten van derden. Ditzelfde geldt voor een eventueel onderzoek naar de mogelijkheid van dergelijke beschermingsvormen voor de opdrachtgever.

Art. 12 — Gezien de wettelijke bepalingen op gebied van artistieke en industriële eigendom en oneerlijke mededinging, blijven al de door de opdrachtnemer ontworpen modellen, schetsen, zetwerk, kapvormen, grafische ontwerpen, interpretaties, schikkingen, software programma's, evenals de negatieven en diapositieven, enz. welke ook de gebruikte techniek is, zijn uitsluitende eigendom en mogen noch nagemaakt, noch nagedrukt worden.

Hun aanwending en verveelvoudiging moeten bij de orderbevestiging worden overeengekomen. Bij gebrek aan schriftelijke overeenkomst geldt het eerste gebruik en de eerste oplage als overeengekomen bestemming en aantal. Ten einde de kwaliteit van het ontwerp veilig te stellen, zal de opdrachtgever enkel de door de opdrachtnemer vooropgestelde reproductietechniek voor de verveelvoudiging van het ontwerp aanwenden. Hun nadruk of namaak onder om 't even welke vorm en met even welk procedé, wanneer zij uitgevoerd worden zonder voorafgaande toestemming van de rechthebbende, maakt een daad van namaak of oneerlijke concurrentie uit.

Art. 13 — Ontwerpen, tekeningen, foto's, films, zetwerk, clichés, plans, kapvormen, computerbestanden, software programma's, negatieven en diapositieven, enz. door of in opdracht van de opdrachtnemer vervaardigd, al dan niet aangerekend, maken deel uit van het materiaal van laatstgenoemde. De opdrachtgever mag er, behoudens tegenstrijdig beding, voor of na levering van het werk, de afgifte niet van eisen.

In het geval dat de opdrachtgever materiaal ter beschikking stelt van de opdrachtnemer, dan moet hij dit tijdig doen in functie van de orderplanning, verpakt zo de aard van de goederen het vereist, en in de lokalen van de opdrachtnemer. De opdrachtgever draagt het risico en de kosten voor de overbrenging van het materiaal naar de plaats van bestemming. Het voor ontvangst tekenen van de vervoerdocumenten bevestigt enkel de ontvangst van het materiaal.

Behoudens opzet, grove schuld van de opdrachtnemer of van diens aangestelden of lasthebbers, blijft het risico voor de problemen ten laste van de opdrachtgever. Moeilijkheden of vertragingen tijdens de productie die veroorzaakt zijn door de geleverde materialen, leiden tot verlenging van de leveringstermijnen en tot eventuele aanrekening van bijkomende kosten.

Art. 14 — De opdrachtgever mag zich niet verzetten tegen het vermelden van de naam van de opdrachtnemer, zelfs indien op het drukwerk de naam van een uitgever of tussenpersoon, publiciteitsagent of anderen reeds vermeld staat.

Art. 15 — De opdrachtgever is zonder de schriftelijke toestemming van de opdrachtnemer niet gerechtigd het ontwerp ruimer of op andere wijze te (laten) gebruiken dan is overeengekomen. In geval van niet overeengekomen ruimer of ander gebruik, hieronder ook begrepen wijziging, verminking of aantasting van het voorlopige of definitieve ontwerp, heeft de opdrachtnemer recht op een vergoeding wegens inbreuk op zijn/haar rechten van tenminste drie maal het

overeengekomen honorarium, althans een vergoeding die in redelijkheid en billijkheid in verhouding staat tot de gepleegde inbreuk, onverminderd het recht van de opdrachtnemer een vergoeding voor de daadwerkelijk geleden schade te vorderen.

Art. 16 — De opdrachtnemer heeft met inachtneming van de belangen van de opdrachtgever, de vrijheid om het ontwerp te gebruiken voor zijn eigen publiciteit of promotie.

1.5 PROEVEN EN ORDER TOT UITVOERING

Art. 17 — Tenzij uitdrukkelijk anders bepaald, is de keuze van de lettersoort, evenals de lay-out aan de opdrachtnemer vrijgelaten.

Art. 18 — De opdrachtnemer moet instaan voor de correctie van aan hem toe te schrijven fouten, d.w.z. deze die geen verandering aan de kopij of het model brengen. Wijzigingen, aanvullingen of weglatingen gevraagd door de opdrachtgever na de gegeven proef, hebben een herziening van de prijs tot gevolg. Wijzigingen in de oorspronkelijke order van welke aard ook (in de tekst, in de schrijfwijze van de tekst, in de wijze van het zetten, in de bewerking of plaatsing van de clichés of fotolitho's, enz.), schriftelijk of op andere wijze door of namens de opdrachtgever aangebracht, worden de opdrachtgever extra in rekening gebracht. De mondeling opgegeven wijzigingen zullen worden uitgevoerd op risico van de opdrachtgever.

De opdrachtnemer is in geen geval verantwoordelijk voor veranderingen in de levering voortvloeiend uit veranderingen aangebracht in de initiële opdracht.

Art. 19 — Alvorens tot reproductie, verveelvoudiging of openbaarmaking wordt overgegaan dienen partijen elkaar in de gelegenheid te stellen de laatste modellen, prototypes of proeven van het ontwerp te controleren en goed te keuren. Het overmaken van een gedagtekende en ondertekende proef, order tot uitvoering en/of van de "goed voor druk" ontslaat de opdrachtnemer van alle verantwoordelijkheid uit hoofde van, tijdens of na het uitvoeren vastgestelde fouten of weglatingen. De proef of order tot uitvoering blijft eigendom van de opdrachtnemer en dient als bewijsmiddel in geval van betwisting.

1.6 BEWARING

Art. 20 — Behoudens voorafgaande overeenkomst, is de opdrachtnemer er niet toe gehouden, ontwerpen, tekeningen, foto's, films, zetsels, clichés, kapvormen, plans, magnetische banden, diskettes, programma's, digitale (gegevens)bestanden enz. te bewaren.

Wanneer de bewaring is overeengekomen geeft zij aanleiding tot een toeslag berekend naar rato der gebruikte hulpstoffen, van de belangrijkheid van het werk, de omvang van het werk, de duur van de bewaring en van hun vastlegging en de hieraan verbonden extra werkzaamheden. De bewaringskosten worden in rekening gebracht met ingang van de aan de opdrachtgever betekende datum.

1.7 LEVERINGSTERMIJN

Art. 21 — De bij de bestelling schriftelijk bedongen termijnen beginnen eerst te lopen vanaf de werkdag die op de afgifte van de nodige elementen volgt. De overeengekomen leveringstermijnen worden minstens verlengd in de mate waarin de opdrachtgever bij het inleveren van de nodige elementen, evenals bij het terugzenden van de verbeterde proeven, van de order tot uitvoering en/of van de “goed voor druk”, in gebreke is gebleven. Gevallen van overmacht, en meer in het algemeen, alle omstandigheden die de uitvoering van de opdracht door de opdrachtnemer verhinderen, herleiden of vertragen of nog, die een buitensporige verzwarende veroorzaken van de nakoming van de door hem aangegane verbintenissen, ontheffen de opdrachtnemer van iedere aansprakelijkheid en stellen hem in de mogelijkheid om, naargelang van het geval, hetzij zijn verbintenissen in te korten, hetzij de overeenkomst te verbreken of de uitvoering ervan op te schorten, zonder dat hij tot enige schadevergoeding gehouden is. Worden onder meer als dusdanig beschouwd: oorlog, burgeroorlog, mobilisatie, onlusten, staking, lockout, zowel bij de opdrachtnemer als bij zijn toeleveranciers, machinebreuk, brand, onderbreking van transportmiddelen, bevoorradingsmoeilijkheden in grondstoffen, materialen en energie en beperkingen of verbodsbepalingen opgelegd door de overheid. Indien het uitvoeren van een opdracht, op verzoek van de opdrachtgever, binnen een kortere dan de normale of voorziene termijn wordt gevraagd, heeft dit een herziening van de oorspronkelijk overeengekomen prijs tot gevolg. De opdrachtgever dient de opdrachtnemer in het geval van overschrijding van de opgegeven termijn schriftelijk in gebreke te stellen.

1.8 PERIODIEKE OPDRACHTEN - OPZEGGING

Art. 22 — De opdrachtgever kan de opdrachtnemer het uitvoeren van een opdracht van periodieke aard, d.i. een opdracht met op regelmatige tijden terugkerende deelopdrachten, slechts ontnemen mits eerbiediging van de hierna bepaalde opzeggingstermijnen. De opzegging dient betekend te worden per aangetekende brief. Bij niet-naleving van de termijnen zal de opdrachtgever de opdrachtnemer vergoeden voor al de geleden schade en winstderving gedurende de niet-nageleefde periode.

Opzeggingstermijn:

- 3 maanden voor een opdracht van periodieke aard met een jaarlijks omzetcijfer tot 7437 EUR;
- 6 maanden voor een opdracht van periodieke aard met een jaarlijks omzetcijfer van 7437 EUR tot 24790 EUR;
- 1 jaar voor een opdracht van periodieke aard met een jaarlijks omzetcijfer van 24790 EUR of meer.

1.9 AFWIJKINGEN

Art. 23 — Bij de reproductie is aan de opdrachtnemer een zekere speelruimte toegestaan inzake scherppte, toon- en kleurweergave. Afwijkingen eigen aan de aard van het uit te voeren werk moeten worden toegelaten.

1.10 KLACHTEN EN VERANTWOORDELIJKHEID

Art. 24 — Op straffe van verval van recht moet elke klacht of protest per aangetekende brief en binnen de 8 dagen na ontvangst der goederen geschieden. Indien de opdrachtgever verzuimt levering te nemen, begint de termijn van 8 dagen te lopen bij ontvangst van de verzendingsnota of van elk gelijkwaardig document. Bij ontstentenis hiervan, vanaf ontvangst van de factuur. Indien binnen deze termijn van 8 dagen geen klacht werd ontvangen, heeft dit voor gevolg dat de opdrachtgever de geleverde artikels volledig en in zijn geheel aanvaard heeft. De gedeeltelijke benutting van de geleverde artikels heeft eveneens de aanvaarding van het geheel tot gevolg. Gebreken aan een deel van het geleverde werk geven de opdrachtgever niet het recht tot afkeuring van de gehele partij. Onder voorbehoud van de toepassing van de wet betreffende de aansprakelijkheid voor producten met gebreken, is de opdrachtnemer niet aansprakelijk voor indirecte schade veroorzaakt aan de klant, zoals winstderving.

Art. 25 — De verantwoordelijkheid van de opdrachtnemer is beperkt tot het terugnemen van de niet-conforme exemplaren, die worden verrekend tegen de prijs van de bijkomende exemplaren.

1.11 INSCHAKELEN VAN DERDEN

Art. 26 — Tenzij anders overeengekomen, worden opdrachten aan derden, in het kader van de totstandkoming van het ontwerp, door of namens de opdrachtgever verstrekt. Op verzoek van de opdrachtgever kan de opdrachtnemer, voor rekening en risico van de opdrachtgever, als gemachtigde optreden. Partijen kunnen hiervoor een nader over een te komen vergoeding afspreken.

Art. 27 — Indien de opdrachtnemer op verzoek van de opdrachtgever een begroting voor kosten van derden opstelt, dan zal deze begroting slechts een indicatieve strekking hebben. Desgewenst kan de opdrachtnemer namens de opdrachtgever offertes aanvragen.

Art. 28 — Indien bij de uitvoering van de opdracht de opdrachtnemer volgens uitdrukkelijke afspraak voor eigen rekening en risico goederen of diensten van derden betreft, waarna deze goederen of diensten worden doorgegeven aan de opdrachtgever, dan zullen de bepalingen uit de algemene voorwaarden van de toeleverancier met betrekking tot de kwaliteit, kwantiteit, hoedanigheid en levering van deze goederen of diensten ook gelden jegens de opdrachtgever.

1.12 MATERIALEN VAN DE OPDRACHTGEVER - RISICO

Art. 29 — Behoudens andersluidende overeenkomst, geschiedt de levering ten huize van de opdrachtnemer. Vracht- en verpakingskosten zijn ten laste van de opdrachtgever. De goederen reizen voor risico van deze laatste.

Art. 30 — De ontwerpen, tekeningen, foto's, films, clichés, plans, kapvormen, kleureselecties, informaticamateriaal, enz., en al de goederen toevertrouwd door de opdrachtgever en die in de werkhuizen berusten blijven er voor rekening en risico van de opdrachtgever, die uitdrukkelijk de opdrachtnemer van elke verantwoordelijkheid van welke aard ook ontslaat, onder andere in geval van beschadiging of verlies, hetzij geheel of gedeeltelijk, en dit om welke reden ook, behalve in geval van opzet, grove schuld van de opdrachtnemer of van diens aangestelden of lasthebbers of wanneer bovengenoemde bewaargeving één van de voornaamste prestaties van de overeenkomst is. Hetzelfde geldt voor de uitgevoerde werken en voor de waren of leveringen voor de opdrachtgever bestemd.

Tenzij voorafgaande overeenkomst, worden de bewaringskosten in rekening gebracht met ingang van de aan de opdrachtgever betekende datum.

Bij gebrek aan betaling op de overeengekomen datum, zullen deze werken, leveringen, goederen of andere voorwerpen, als waarborg en pand voor de verschuldigde sommen mogen weerhouden worden.

Art. 31 — Bij schriftelijke aanvraag is de opdrachtnemer bereid alle risico's te laten dekken door een verzekering waarvan de premie ten laste van de opdrachtgever valt. Deze verzekering dekt alleen de herstelling van de schade aan het model, doch nooit enige waardevermindering die het gevolg kan zijn van deze herstelling, noch enige onrechtstreekse schade.

1.13 BETALING - BEVOEGDHEID

Art. 32 — De betaling van de factuur gebeurt binnen de 30 dagen na factuurdatum. Niet-betaling van een factuur op de vervaldag legt van rechtswege en zonder voorafgaande ingebrekestelling een interest op, bepaald op basis van de wettelijke interestvoet verhoogd met 2 % en een bijkomende schadevergoeding, conventioneel en onverminderd vastgesteld op 15 % van het verschuldigde bedrag van de factuur met een minimum van 50 EUR.

Art. 33 — De opdrachtnemer heeft het recht zijn honorarium maandelijks in rekening te brengen voor verrichte werkzaamheden en gemaakte kosten ten behoeve van de uitvoering van de opdracht.

Art. 34 — In geval van facturatie van één of meerdere leveringen, in mindering op een nog niet geleverde opdracht, kan de opdrachtgever zich hierop niet beroepen om zijn betalingen uit te stellen tot na de totale levering.

In geval van levering op afroep wordt het factuurbedrag van de totale bestelling gefactureerd bij de eerste levering.

Datum	01 10 09
Referentie	Algemene verkoopvoorwaarden Gramma nv
Pagina	8/10

Art. 35 — In geval van niet-betaling op de vervaldag van één factuur zal voor alle facturen waarvan de betaling niet is geschied voor de vervaldag de toegestane termijn vervallen. Al deze facturen zijn onmiddellijk vorderbaar. Dit artikel doet geen afbreuk aan de toepassing van artikel 21. Ieder lopend contract vervalt van rechtswege.

Art. 36 — Indien op aanvraag van de opdrachtgever de opdracht vernietigd wordt of de uitvoering voorlopig opgeschort, zal de facturatie geschieden in het stadium van uitvoering waarin de bestelling (lonen, grondstoffen, onderaannemingen, enz.) zich bevindt.

Bij onderbreking van een gegeven opdracht omwille van laattijdige gevolgeving door de opdrachtgever aan de aan hem voorgelegde stukken, zal na verloop van één maand de gegeven opdracht in haar stadium van uitvoering gefactureerd worden zoals hierboven gezegd.

Dit bedrag wordt verhoogd met 15 % als bijkomende conventionele schadevergoeding. Alle verveelvoudigings-, aanpassing- en auteursrechten blijven eigendom van de opdrachtnemer.

Art. 37 — De opdrachtgever wordt pas eigenaar van de verkochte goederen nadat de verschuldigde sommen volledig betaald zijn. De risico's die de goederen kunnen lopen vallen evenwel ten laste van de opdrachtgever zodra zij te zijner beschikking worden gesteld.

1.14 OPZEGGING EN ONTBINDING VAN DE OVEREENKOMST

Art. 38 — Wanneer de opdrachtgever een overeenkomst opzegt, dient hij, naast een schadevergoeding, het honorarium en de gemaakte kosten met betrekking tot de tot dan verrichte werkzaamheden te betalen.

Art. 39 — Indien de overeenkomst door de opdrachtnemer wordt ontbonden wegens een toerekenbare tekortkoming in de nakoming van de overeenkomst door de opdrachtgever, dient de opdrachtgever, naast een schadevergoeding, het honorarium en de gemaakte kosten met betrekking tot de tot dan verrichte werkzaamheden te betalen. Gedragingen van de opdrachtgever op grond waarvan van de opdrachtnemer redelijkerwijs niet meer gevergd kan worden dat de opdracht wordt afgerond, worden in dit verband mede beschouwd als toerekenbare tekortkoming.

Art. 40 — De schadevergoeding bedoeld in de vorige twee leden van dit artikel zal tenminste omvatten de kosten voortvloeiend uit de door de opdrachtnemer op eigen naam voor de vervulling van de opdracht aangegane verbintenissen met derden, alsmede tenminste 30% van het resterende deel van het honorarium dat de opdrachtgever bij volledige vervulling van de opdracht verschuldigd zou zijn.

Art. 41 — Zowel de opdrachtnemer als de opdrachtgever hebben het recht de overeenkomst onmiddellijk geheel of gedeeltelijk te ontbinden in geval van

faillissement of (voorlopige) surséance van de andere partij. Ingeval van faillissement van de opdrachtgever heeft de opdrachtnemer het recht het verstrekte gebruiksrecht te beëindigen, tenzij de gevolgen hiervan in strijd met de redelijkheid en billijkheid zijn.

Art. 42 — In geval van ontbinding door de opdrachtgever wegens toerekenbare tekortkoming in de nakoming van de verplichtingen door de opdrachtnemer zullen de reeds geleverde prestaties en de daarmee samenhangende betalingsverplichting geen voorwerp van ongedaanmaking zijn, tenzij de opdrachtgever bewijst dat de opdrachtnemer ten aanzien van die prestaties in verzuim is. Bedragen die de opdrachtnemer vóór de ontbinding heeft gefactureerd in verband met hetgeen hij ter uitvoering van de overeenkomst reeds naar behoren heeft verricht of geleverd, blijven met inachtneming van het in de vorige volzin bepaalde onverminderd verschuldigd en worden op het moment van de ontbinding direct opeisbaar.

1.15 AANSPRAKELIJKHEID

Art. 43 — De opdrachtnemer is niet aansprakelijk voor:

- a. fouten of tekortkomingen in het materiaal dat door de opdrachtgever ter hand is gesteld.
- b. misverstanden, fouten of tekortkomingen ten aanzien van de uitvoering van de overeenkomst indien deze hun aanleiding of oorzaak vinden in handelingen van de opdrachtgever, zoals het niet tijdig of niet aanleveren van volledige, deugdelijke en duidelijke gegevens/materialen.
- c. fouten of tekortkomingen van door of namens de opdrachtgever ingeschakelde derden.
- d. gebreken in offertes van toeleveranciers of voor overschrijdingen van prijsopgaven van toeleveranciers.
- e. fouten of tekortkomingen in het ontwerp of de tekst/gegevens, indien de opdrachtgever, overeenkomstig het bepaalde in art. 2.5 zijn goedkeuring heeft gegeven, dan wel in de gelegenheid is gesteld een controle uit te voeren en daar geen gebruik van heeft gemaakt.
- f. fouten of tekortkomingen in het ontwerp of de tekst/gegevens, indien de opdrachtgever het tot stand brengen of laten uitvoeren van een bepaald(e) model, prototype of proef achterwege heeft gelaten, en deze fouten in een dergelijk(e) model, prototype of proef wel waarneembaar zouden zijn geweest.

Art. 44 — Opdrachtnemer is uitsluitend aansprakelijk voor aan hem toerekenbare, directe schade. Onder directe schade wordt enkel verstaan:

- a. redelijke kosten ter vaststelling van de oorzaak en de omvang van de schade, voor zover de vaststelling betrekking heeft op schade in de zin van deze voorwaarden;
- b. de eventuele redelijke kosten noodzakelijk om de gebrekkige prestatie van de opdrachtnemer aan de overeenkomst te laten beantwoorden;

Datum	01 10 09
Referentie	Algemene verkoopvoorwaarden Gramma nv
Pagina	10/10

c. redelijke kosten, gemaakt ter voorkoming of beperking van schade, voor zover de opdrachtgever aantoont dat deze kosten hebben geleid tot beperking van de directe schade als bedoeld in deze algemene voorwaarden.

Aansprakelijkheid van de opdrachtnemer voor alle overige dan voornoemde schade, zoals indirecte schade, daaronder begrepen gevolgschade, gederfde winst, verminkte of vergane gegevens of materialen, of schade door bedrijfsstagnatie, is uitgesloten.

Art. 45 — Behoudens in geval van opzet of bewuste roekeloosheid van de opdrachtnemer of de bedrijfsleiding van de opdrachtnemer – ondergeschikten derhalve uitgezonderd –, is de aansprakelijkheid van de opdrachtnemer voor schade uit hoofde van een overeenkomst of van een jegens de opdrachtgever gepleegde onrechtmatige daad beperkt tot het factuurbedrag dat op het uitgevoerde gedeelte van de opdracht betrekking heeft, verminderd met de door de opdrachtnemer gemaakte kosten voor inschakeling van derden, met dien verstande dat dit bedrag niet hoger zal zijn dan € 45.000,00 en in ieder geval te allen tijde beperkt tot maximaal het bedrag dat de verzekeraar in het voorkomend geval aan de opdrachtnemer uitkeert.

Art. 46 — Elke aansprakelijkheid vervalt door het verloop van één jaar vanaf het moment dat de opdracht is voltooid.

Art. 47 — Alle betwistingen behoren zonder uitzondering tot de bevoegdheid van de rechtbanken van het gebied waarin de onderneming van de opdrachtnemer gevestigd is.